

Warszawa, dnia 18 lutego 2022r.

Do
Trybunału Konstytucyjnego
Al. Jana Christiana Szucha 12a
00-918 Warszawa

Dotyczy sprawy:

sygn. akt
postanowienie Ministra Sprawiedliwości
.12.2021r.

Adwokat Bogumił ZYGMONT

Kancelaria Adwokacka w Warszawie
adres j.n., pełnomocnik Skarżącego
Pana V I

adres j.n.

SKARGA KONSTYTUCYJNA
wraz z wnioskiem o wydanie postanowienia tymczasowego

Na podstawie **art. 77 ust. 1** ustawy z 30 listopada 2016r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz.U z 2019 poz. 2393, dalej jako „ustawa o TK”) w zw. z **art. 79 ust. 1** Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 Nr 78, poz. 483; dalej jako „Konstytucja RP”) niniejszym **wnoszę skargę konstytucyjną w przedmiocie**

niezgodności

art. 603 § 5 w zw. z art. 604 § 2 ustawy Kodeks postępowania karnego z dnia 6 czerwca 1997 roku (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm., dalej: k.p.k.) z:

- z **art. 2 Konstytucji RP,**
- z **art. 32 ust. 1 Konstytucji RP;**
- z **art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;**
- z **art. 45 ust. 1 Konstytucji RP;**
- z **art. 55 ust. 5 Konstytucji RP;**
- z **art. 78 Konstytucji RP,**

w zakresie, w jakim o dopuszczalności ekstradycji w oparciu o tzw. względne przeszkody ekstradycyjne z art. 604 § 2 k.p.k. orzeka wyłącznie Minister Sprawiedliwości,

a postanowienie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie dopuszczalności ekstradycji nie podlega żadnej kontroli ze strony sądów, z powodu braku uprawnienia do wniesienia środka odwoławczego.

Jednocześnie wnoszę o:

wydanie w trybie art. 79 ust. 1 ustawy o TK **postanowienia tymczasowego** o wstrzymaniu wykonania postanowienia Ministra Sprawiedliwości z grudnia 2021 roku i niewydawanie skarżącego Federacji Rosyjskiej do czasu rozstrzygnięcia skargi.

Mając na uwadze szczególną wyjątkowość instytucji przewidzianej w art. 50 ust. 1 ww. ustawy wskazuję, iż w niniejszej sprawie niewątpliwie wydanie Skarżącego do Federacji Rosyjskiej spowoduje dla niego nieodwracalne skutki, gdyż zostanie bezpowrotnie wydany obcemu państwu, w sytuacji gdy przedmiotem niniejszej skargi jest ocena zgodności z Konstytucją RP podstawy prawnej, na mocy której postanowienie wydał Minister Sprawiedliwości. Tym bardziej, że w chwili obecnej wykonanie orzeczenia o wydaniu mojego Mandanta polega jedynie na technicznym uzgodnieniu daty i sposobu przekazania Skarżącego, bez możliwości odwołania się od postanowienia Ministra Sprawiedliwości. Ewentualne wstrzymanie faktycznego wydania Skarżącego nie będzie w żadnym zakresie naruszało interesów osoby trzeciej i samo w sobie nie będzie stanowiło żadnej przeszkody w dalszym kontynuowaniu tego postępowania w przypadku nie stwierdzenia naruszenia Konstytucji w ramach niniejszej sprawy. Jeżeli natomiast Skarżący zostałby faktycznie wydany, a Trybunał Konstytucyjny uznałby zasadność skargi lub w drodze sygnalizacji zwrócił uwagę na niekonstytucyjność trybu wydania danej osoby w ramach ekstradycji, to i tak Skarżący będzie już przebywał w państwie obcym, bez możliwości powrotu i stwierdzone naruszenie Konstytucji RP w jego sprawie będzie dla niego bezprzedmiotowe.

Ponadto, mając na względzie obecną sytuację międzynarodową oraz realne **zagrożenie atakiem militarnym ze strony Federacji Rosyjskiej w kierunku Polski oraz innych krajów nadbałtyckich**, w tym na Litwę, której obywatelem jest Skarżący, co wynika wprost z **oficjalnych informacji przekazywanych przez przedstawicieli rosyjskiej władzy w rządowych mediach (!!!)**,

jak również mając na względzie fakt, iż jak wynika z załączonego artykułu autorstwa Wiktorii Bielaszyn pt. „*Rosyjski system łamania skazanych: gwałty w więzieniu są nagrywane, by nastraszyć innych*”:

- wiedzą powszechną jest, że Federacja Rosyjska systemowo łamie prawa człowieka, w tym nawet prawa własnych obywateli,
- wśród Rosjan panuje powszechne przeświadczenie, że *wsadzić mogą każdego*, bowiem system wymiaru sprawiedliwości Federacji Rosyjskiej w żadnym wypadku nie gwarantuje podstawowych praw do rzetelnego procesu, rozumianych w sposób opisany w Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz w Polskiej Konstytucji,
- z danych opublikowanych przez rosyjski Sąd Najwyższy wynika, że 99,7% wyroków w rosyjskich sądach karnych to wyroki skazujące, zaś brak stuprocentowej skuteczności *martwi władze*;
- przedstawiciel komitetu śledczego oświadczył w grudniu 2021r. podczas posiedzenia jego przedstawicieli z całej Rosji, że „*Należy zastosować surowe środki dyscyplinarne wobec śledczych, którzy dopuścili się naruszeń*”

proceduralnych skutkujących uniewinnieniem”;

z informacji przekazanej Autorce przez Olę Romanową, założycielkę fundacji Ruś Siedząca [za kratkami] wynika, że *za nic siedzi co trzeci Rosjanin, co wprost dowodzi, że przedstawiciele rosyjskiego systemu wymiaru sprawiedliwości wykorzystują go do walki zarówno z przedstawicielami opozycji politycznej, jak i innymi „zwykłymi” obywatelami, którzy w jakikolwiek sposób narazili się władzy, np. przedsiębiorcy;*

- **warunki panujące w rosyjskich zakładach karnych uwłaczają człowieczeństwu i godności ludzkiej,**

a które to okoliczności już same w sobie usprawiedliwiają wstrzymanie wykonania postanowienia o wydaniu V.I , albowiem jego ekstradycja do Federacji Rosyjskiej mogłaby spowodować nieodwracalne skutki, wiążące się z dużym uszczerbkiem dla skarżącego, a za wstrzymaniem ekstradycji przemawia przy tym ważny interes skarżącego związany z koniecznością ochrony jego życia i zdrowia, w związku z powyższym wydanie postanowienia tymczasowego o wstrzymaniu wykonania postanowienia Ministra Sprawiedliwości z dnia grudnia 2021 roku i niewydawanie Skarżącego Federacji Rosyjskiej do czasu rozstrzygnięcia niniejszej skargi konstytucyjnej jest w pełni uzasadnione.

Określenie podstaw skargi konstytucyjnej

Postanowienie Ministra Sprawiedliwości z dnia grudnia 2021 roku w sposób ostateczny ukształtowało sytuację V I w przedmiocie jego ekstradycji do Federacji Rosyjskiej.

Ww. postanowienie zostało przez Ministra Sprawiedliwości wydane na podstawie art. 603 § 5 k.p.k., który to przepis w swojej treści nie przewiduje możliwości odwołania się przez zainteresowanego od postanowienia Ministra Sprawiedliwości.

Powyższy sposób rozstrzygnięcia przez Ministra Sprawiedliwości kwestii ekstradycji Skarżącego do Federacji Rosyjskiej, przy jednoczesnym braku kontroli instancyjnej postanowienia wydanego przez Ministra Sprawiedliwości przez sąd, naruszył następujące prawa i wolności o charakterze konstytucyjnym Pana V

1

1. art. 2 Konstytucji, w którym stanowi się, że: *„Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej”;*
2. art. 32 ust. 1 Konstytucji, w którym stanowi się, że: *„Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne”;*
3. art. 31 ust. 3 Konstytucji, w którym stanowi się, że: *„Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”;*

4. art. 45 ust. 1 Konstytucji, w którym stanowi się, że: „Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd”;
5. art. 55 ust. 5 Konstytucji, w którym stanowi się, że: „W sprawie dopuszczalności ekstradycji orzeka sąd”;
6. art. 78 Konstytucji, w którym stanowi się, że „Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżania określa ustawa”.

Brak możliwości kontroli instancyjnej dokonanej przez sąd postanowienia Ministra Sprawiedliwości z dnia grudnia 2021 roku w przedmiocie wyrażenia zgody na wydanie V I do Federacji Rosyjskiej, w którym to postanowieniu Minister Sprawiedliwości po raz pierwszy i jedyny orzekał o dopuszczalności ekstradycji w płaszczyźnie względnych przeszkód ekstradycyjnych z art. 604 § 2 k.p.k., skutkuje tym, że:

1. Skarżący na skutek **niekonstytucyjnego pominięcia prawodawczego** (względnego zaniechania prawodawczego) w wymienionych w *petitum* niniejszej skargi przepisach kodeksu postępowania karnego, wynikającego z niepełnej regulacji w zakresie dopuszczalności wnoszenia zażalenia na postanowienie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie wyrażenia zgody na ekstradycję do państwa obcego, wbrew istniejącemu założeniu racjonalności, zupełności oraz niesprzeczności systemu prawa, które stanowi jeden z elementów zasady demokratycznego państwa prawnego, został pozbawiony istotnego uprawnienia procesowego, umożliwiającego kontrolę sądową postanowienia wydanego w ramach I instancji przez Ministra Sprawiedliwości, która to decyzja jest pierwszym rozstrzygnięciem w oparciu o przepisy konstytuujące w art. 604 § 2 k.p.k. tzw. względne przeszkody ekstradycyjne;
2. Skarżący – na skutek **niekonstytucyjnego pominięcia prawodawczego** (względnego zaniechania prawodawczego) w wymienionych w *petitum* niniejszej skargi przepisach kodeksu postępowania karnego, wynikającego z niepełnej regulacji w zakresie dopuszczalności wnoszenia zażalenia na postanowienie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie wyrażenia zgody na ekstradycję do państwa obcego, wbrew obowiązującej **zasadzie równego traktowania**, został pozbawiony możliwości zaskarżenia postanowienia wydanego przez Ministra Sprawiedliwości, w którym to postanowieniu Minister Sprawiedliwości po raz pierwszy i jedyny orzeka o dopuszczalności ekstradycji, na podstawie tzw. względnych przeszkód ekstradycyjnych z art. 604 § 2 k.p.k.;
3. Skarżący na skutek **niekonstytucyjnego pominięcia prawodawczego** (względnego zaniechania prawodawczego) w wymienionych w *petitum* niniejszej skargi przepisach kodeksu postępowania karnego, wynikającego z niepełnej regulacji w zakresie dopuszczalności wnoszenia zażalenia na postanowienie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie wyrażenia zgody na ekstradycję do państwa obcego, **został pozbawiony możliwości skorzystania z konstytucyjnych praw i wolności** pomimo faktu, iż ograniczenie prawa do sądu poprzez brak możliwości zaskarżenia postanowienia Ministra Sprawiedliwości nie spełnia wymogu proporcjonalności wynikającego z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

4. Skarżący **został pozbawiony prawa do sądowej kontroli orzeczenia** w przedmiocie wyrażenia zgody przez Ministra Sprawiedliwości na ekstradycję, albowiem postanowienie Ministra Sprawiedliwości jest pierwszym rozstrzygnięciem organu o dopuszczalności ekstradycji na podstawie przepisów art. 604 § 2 k.p.k. (względne przesłanki niedopuszczalności ekstradycji), jednocześnie od wydanego przez Ministra Sprawiedliwości postanowienia zgodnie z obowiązującymi przepisami procedury karnej nie przysługuje zażalenie do sądu;
5. Skarżący **został pozbawiony prawa do sądowej kontroli orzeczenia** w przedmiocie wyrażenia zgody przez Ministra Sprawiedliwości na ekstradycję, pomimo faktu, iż zgodnie z brzmieniem przepisu art. 55 ust. 5 Konstytucji RP „W sprawie dopuszczalności ekstradycji orzeka sąd”, co stanowi, że ostatecznym rozstrzygnięciem w przedmiocie dopuszczalności ekstradycji w kontekście bezwzględnych i względnych przeszkód ekstradycyjnych musi być orzeczenie sądu, a nie jak ma to miejsce w obecnym stanie prawnym - postanowienie wydane przez Ministra Sprawiedliwości, na które nie przysługuje zażalenie;
6. Skarżący **został pozbawiony prawa do dwuinstancyjnego postępowania** w przedmiocie wyrażenia zgody przez Ministra Sprawiedliwości na ekstradycję, albowiem od wydanego przez Ministra Sprawiedliwości postanowienia nie przysługuje środek odwoławczy, pomimo faktu iż Minister Sprawiedliwości jako pierwszy i jedyny organ orzeka o dopuszczalności ekstradycji na podstawie tzw. względnych przeszkód ekstradycyjnych z art. 604 § 2 k.p.k.

Treść postanowienia Ministra Sprawiedliwości z grudnia 2021 roku nie pozostawia wątpliwości co do tego, że jest ono ostateczne, a droga prawna w tej sprawie została wyczerpana.

Z postanowienia Ministra Sprawiedliwości z grudnia 2021 roku bezspornie wynika, iż kwestionowane w skardze konstytucyjnej regulacje prawne stanowiły podstawę wydanego rozstrzygnięcia.

U z a s a d n i e n i e

W dniu stycznia 2017 roku do bazy danych Interpolu została wprowadzona „dyfuzja” poszukiwawcza dotycząca obywatela V S , który aktualnie posiada również obywatelstwo i posługuje się danymi V I .

Na podstawie przedmiotowego wpisu Skarżący został zatrzymany przez funkcjonariuszy Placówki Straży Granicznej w R w dniu września 2021 roku o godz.

Z informacji zawartej w „dyfuzji” Interpolu wynikało, że rosyjski wymiar sprawiedliwości prowadzi przeciwko ww. postępowanie, w którym zarzuca się mu, iż w okresie od września 2013 roku do sierpnia 2014 roku w M i K , obracał dewizami z wykorzystaniem fałszywych dokumentów w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, to jest popełnienie czynu z

Kodeksu Karnego Federacji Rosyjskiej, który zagrożony jest maksymalnym wymiarem kary do 10 lat pozbawienia wolności.

Postanowieniem z września 2021 roku sygn. akt , Sąd Okręgowy w S zastosował wobec Skarżącego tymczasowe aresztowanie na okres dni od dnia zatrzymania, przedłużane następnie dwukrotnie.

W dniu i października 2021 roku Prokuratura Okręgowa w S uzyskała za pośrednictwem poczty elektronicznej, nadesłany przez Biuro Współpracy Międzynarodowej Prokuratury Krajowej i Biuro Międzynarodowej Współpracy Policji Komendy Głównej Policji, wniosek władz rosyjskich, tj. Prokuratury Generalnej Federacji Rosyjskiej w Moskwie numer z października 2021 roku o wydanie V I w celu przeprowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego w przedmiocie ww. czynu zabronionego.

W związku, z tym Prokurator Prokuratury Okręgowej w S w dniu października 2021 roku wystąpił z wnioskiem o wydanie postanowienia co do prawnej dopuszczalności ekstradycji obywatela V I do Federacji Rosyjskiej.

Postanowieniem z dnia października 2021 roku Sąd Okręgowy w S sygn. akt wydał postanowienie, w którym stwierdził, iż nie zachodzą prawne przeszkody do wydania organom Federacji Rosyjskiej obywatela V I w celu przeprowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone przez pełnomocników V I .

Po rozpoznaniu wniesionych zażaleń Sąd Apelacyjny w B w dniu grudnia 2021 roku wydał postanowienie (sygn. akt), w którym utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie Sądu a quo.

Następnie akta sprawy wraz z prawomocnym postanowieniem zostały przekazane do Ministra Sprawiedliwości, który

po rozpoznaniu wniosku władz Federacji Rosyjskiej o wydanie obywatela V I ., po zapoznaniu się z prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w S z października 2021 roku (sygn. akt), wydanym na podstawie art. 603 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1,2,16,22,24 Europejskiej Konwencji o Ekstradycji z 13 grudnia 1957 roku,

na podstawie art. 603 § 5 k.p.k. w zw. z art. 1 i 2 ust. 1 i 2 Europejskiej Konwencji o Ekstradycji z 13 grudnia 1957r.,

postanowił wydać obywatela V I organom wymiaru sprawiedliwości Federacji Rosyjskiej w celu przeprowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego o

popelnienie na terytorium Federacji Rosyjskiej przestępstwa przewidzianego w Kodeksu Karnego Federacji Rosyjskiej, opisanego we wniosku ekstradycyjnym Prokuratury Generalnej Federacji Rosyjskiej z października 2021 roku, numer .

W tym miejscu wskazuję, iż ww. postanowienie Ministra Sprawiedliwości jest ostatecznym rozstrzygnięciem o prawach i obowiązkach Skarżącego.

W związku z powyższym należy wskazać, co następuje.

Procedura związana z wnioskiem o wydanie złożonym przez Państwo wzywające w nauce prawa karnego procesowego nazywana jest ekstradycją bierną. Kompetencja Ministra Sprawiedliwości jest poprzedzona czynnościami zarówno prokuratora, jak i sądu, co wynika z treści przepisów z art. 602 – 603 k.p.k. Norma przyznająca kompetencję Ministra Sprawiedliwości w tym zakresie wynika z art. 603 § 3 i 5 k.p.k. Zgodnie z tymi przepisami procedury karnej sąd przekazuje prawomocne postanowienie wraz z aktami sprawy Ministrowi Sprawiedliwości, który po rozstrzygnięciu wniosku zawiadamia o tym właściwy organ państwa obcego. Minister Sprawiedliwości przy rozpatrywaniu wniosku jest ograniczony, jedynie w sytuacji opisanej w art. 603 § 3 k.p.k., kiedy to jest związany postanowieniem sądu o niedopuszczalności wydania. W takiej sytuacji Minister Sprawiedliwości nie może wydać postanowienia, w którym wyrazi zgodę na ekstradycję. Natomiast w przypadku wydania postanowienia przez sąd o dopuszczalności ekstradycji, ostateczna decyzja w tym przedmiocie należy do Ministra Sprawiedliwości, który może wyrazić na nią zgodę albo może odmówić ekstradycji.

Jednakże od wydanego przez Ministra Sprawiedliwości postanowienia nie ma możliwości złożenia środka odwoławczego, co w rażący sposób narusza zasadę dwuinstancyjności postępowania wynikającą z art. 78 Konstytucji RP, powodując sprzeczność art. 603 § 5 k.p.k. z ustawą zasadniczą.

O istotnym znaczeniu prawa do dwuinstancyjności postępowania w systemie prawnym świadczy jego umiejscowienie w najwyższych hierarchią aktach prawnych, w szczególności w art. 78 Konstytucji RP, a także w art. 13 Konwencji Europejskiej.

Art. 78 Konstytucji RP **statuuje samoistne prawo podmiotowe każdej ze stron do zakwestionowania rozstrzygnięć podjętych wobec niej w postępowaniu sądowym bądź administracyjnym w pierwszej instancji.** Prawo to podlega ochronie w ramach skargi konstytucyjnej (zob. wyrok TK z dnia 18 października 2004 roku, sygn. akt P 8/04).

Treść art. 78 Konstytucji RP stanowi, że:

„Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarzania określa ustawa”.

Treścią art. 78 Konstytucji RP jest – w najogólniejszym wymiarze – **ustanowienie prawa stron każdego postępowania do uruchamiania procedury weryfikującej**

prawidłowość wszelkich rozstrzygnięć indywidualnych wydawanych przez organ działający w charakterze pierwszej instancji (zob. A. Błaś, [w:] *Konstytucje Rzeczypospolitej oraz komentarz do Konstytucji RP z 1997 roku*, red. J. Boć, Wrocław 1998, s. 140). **Zarówno sposób sformułowania art. 78 Konstytucji RP, jak i miejsce tego przepisu w systematyce konstytucyjnej nie pozostawiają wątpliwości, że wyraża on samoistne prawo podmiotowe, podlegające ochronie także w procedurze skargi konstytucyjnej** (np. wyrok TK z 18 października 2004 r., P 8/04).

Zarazem art. 78 Konstytucji RP wywiera istotny wpływ na ukształtowanie prawa przedmiotowego, bo wyznacza sposób uformowania procedur sądowych i administracyjnych, a przez to oddziałuje także na sposób organizacji sądownictwa i władz administracyjnych. **Wyraża on również generalną zasadę aksjologiczną: drugoinstancyjna kontrola orzeczeń i decyzji jest istotnym elementem ochrony praw jednostki, bo stwarzając możliwość weryfikacji pierwszego rozstrzygnięcia przeciwdziała arbitralności i ułatwia unikania pomyłek i krzywd** (np. wyrok TK z 12 czerwca 2002 r., P 13/01). **W tym sensie stanowi ona komponent demokratycznego państwa prawnego** (R. Hauser, J. Drachal, E. Mzyk, *Dwuinstancyjne sądownictwo administracyjne*, Warszawa–Zielona Góra 2003, s. 49).

Użyte w art. 78 Konstytucji RP pojęcie „zaskarżenie” **należy rozumieć szeroko, co pozwala na objęcie jego zakresem różnych, specyficznych dla danej procedury, środków prawnych, których cechą wspólną jest umożliwienie stronie uruchomienia procedury weryfikacji podjętego w pierwszej instancji rozstrzygnięcia** (zob. TK SK 11/99, SK 37/01, SK 21/11).

Mając więc na względzie zakres i charakter ochrony zapewniony prawu do dwuinstancyjności postępowania, brak możliwości odwołania się od rozstrzygnięcia wydanego w I instancji stanowi naruszenie konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawa z art. 2 Konstytucji RP. **Zasada demokratycznego państwa prawnego od początku jej obowiązywania w polskim porządku prawnym jest traktowana jako źródło kolejnych zasad o bardziej szczegółowym charakterze. W związku, z czym naruszenie prawa do dwuinstancyjnego postępowania stanowi zarówno naruszenie zasady z art. 78 Konstytucji RP, która wynika z zasady demokratycznego państwa prawnego, a co za tym idzie naruszenia art. 2 Konstytucji RP.**

Art. 78 Konstytucji RP **jest adekwatnym wzorcem kontroli** zarówno w sprawach, w których środek zaskarżenia rozpatruje sąd, sprawując kontrolę nad rozstrzygnięciami organów pozasądowych, jak i **w sprawach, w których środek zaskarżenia rozpatruje organ administracji publicznej lub inny organ pozasądowy.**

W niniejszej sprawie nie ulega żadnej wątpliwości, iż postanowienie z grudnia 2021 roku zostało wydane przez Ministra Sprawiedliwości, który to jest organem władzy publicznej. Zatem właściwym wzorcem kontroli dla konstytucyjności art. 603 § 5 k.p.k. jest art. 78 Konstytucji RP w zw. z art. 2 Konstytucji RP, gdyż art. 78 Konstytucji RP odnosi się do rozstrzygnięć wydawanych przez organy władzy publicznej, bowiem swoim zakresem obejmuje „orzeczenia i decyzje”, **więc**

wszelkie rozstrzygnięcia indywidualne, kształtujące lub określające prawa, obowiązki i status prawny stron postępowania. Szczegółowa nazwa rozstrzygnięcia nie stanowi kryterium poddania go prawu do zaskarżenia (A. Błaś, [w:] *Konstytucje Rzeczypospolitej...*, s. 149), gdyż art. 78 Konstytucji RP ma charakter uniwersalny.

Środek zaskarżenia **powinien spełniać wymóg dewolutywności, co oznacza, że skorzystanie z niego przez stronę ma powodować przeniesienie rozpatrzenia sprawy do wyższej (drugiej) instancji** (por. wyrok TK z 12 czerwca 2002 r., P 13/2001, OTK A 2002, nr 4, poz. 42). **Na ustawodawcy ciąży więc obowiązek takiego ukształtowania procedury, aby umożliwiała ona realny dostęp do sądu (organu) drugiej instancji, a co za tym idzie - przyznawała stronom takie środki zaskarżenia, które uruchamiają rzeczywistą kontrolę rozstrzygnięć wydanych w pierwszej instancji.** Ponadto co do zasady powinno nastąpić powierzenie rozpoznania sprawy w drugiej instancji sądowi (organowi) wyższego szczebla, czego ustawodawca nie uczynił w odniesieniu do art. 603 § 5 k.p.k., gdyż w analizowanym przypadku doszło do pominięcia legislacyjnego.

Pominięcie legislacyjne to sytuacja, gdy prawodawca **unormował określoną dziedzinę stosunków społecznych**, lecz dokonał tego **w sposób niepełny**. „*Jako pominięcie legislacyjne Trybunał Konstytucyjny kwalifikuje również sytuację, w której prawodawca w akcie normatywnym kształtuje jakąś sytuację prawną, zazwyczaj składającą się z powiązanych ze sobą funkcjonalnie kompetencji, obowiązków oraz uprawnień podmiotu, lecz nie stanowi norm, które są niezbędne do zrealizowania tych obowiązków lub norm umożliwiających czynienie użytku z przyznanych kompetencji lub uprawnień, względnie **nie przewiduje w przepisach prawa regulacji umożliwiających egzekwowanie lub kontrolę** wykonywania tych obowiązków, kompetencji lub uprawnień (zob. wyr. TK z 6.11.2012 r., K 21/11, OTK A 2012, Nr 10, poz. 119). **Chodzi zatem o wypadki, w których ustawodawca w wadliwy sposób [przypadkowo – wtr. wł.] konstruuje mechanizm prawny i powoduje jego dysfunkcjonalność na skutek braku niezbędnego fragmentu regulacji** (zob. wyr. TK z 16.6.2009 r., SK 5/09, OTK A 2009, Nr 6, poz. 84)” (M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87–243*, Warszawa 2016).*

Niewątpliwie Trybunał Konstytucyjny ma kompetencję do oceny konstytucyjności aktu prawnego również z punktu widzenia, czy nie brakuje w nim unormowań, bez których – ze względu na naturę objętej aktem regulacji - może budzić wątpliwości natury konstytucyjnej (zob. np. wyr. TK z: 27.11.2007 r., SK 39/06, OTK A 2007, Nr 10, poz. 127; 20.11.2007 r., SK 57/05, OTK A 2007, Nr 10, poz. 125; 19.2.2008 r., P 49/06, OTK A 2008, Nr 1, poz. 5). **Zarzut niekonstytucyjności może** bowiem – jak konsekwentnie twierdzi Trybunał Konstytucyjny – **dotyczyć tego, co ustawodawca w danym akcie unormował, a także tego, co pomiął, choć – postępując zgodnie z Konstytucją RP – powinien był unormować** (zob. np. wyr. TK z 6.5.1998 r., K 37/97, OTK 1998, Nr 3, poz. 33). Trybunał może zatem oceniać, czy w akcie normatywnym nie brakuje treści, bez których budzi on wątpliwości natury konstytucyjnej (zob. M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom II.*; j.w.).

I to właśnie z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Warto w tym miejscu również wskazać, że w doktrynie podkreśla się, że gdy zarzuty dotyczą pominięcia prawodawczego, czyli braku pewnych regulacji koniecznych z punktu widzenia Konstytucji RP, to „*przedmiotem kontroli jest zazwyczaj ten przepis, który pozostaje w najściślejszym związku z pominiętą treścią normatywną, ewentualnie przepis, który był lub mógłby być zastosowany w sprawie jako podstawa prawna orzeczenia*. Uzasadnione jest to techniką formułowania zakresu zaskarżenia oraz sposobem ujęcia części rozstrzygającej orzeczenia. W gruncie rzeczy jest to pewna konwencja, gdyż norma, którą pominięto, mogłaby zostać wyrażona w dowolnej jednostce redakcyjnej, a nawet w innym akcie normatywnym” (zob. L. Bosek, M. Wild, *Kontrola konstytucyjności prawa*, 2014, s. 68).

Wskazać bowiem należy, że **przedmiotowa skarga konstytucyjna bez wątpienia dotyczy pominięcia prawodawczego**, albowiem ustawodawca dokonał przecież uregulowania kwestii etapów postępowania związanych z wnioskiem Państwa wzywającego do wydania w ramach ekstradycji. W rozdziale 65 k.p.k. uregulowane zostały kwestie związane z wydaniem oraz przewozem osób ściganych albo skazanych lub wydanie przedmiotów na wniosek państw obcych. Postępowanie ekstradycyjne składa się z kilku etapów. Są one takie same niezależnie od tego, czy wniosek ekstradycyjny dotyczy wydania osoby w celu przeprowadzenia przeciwko niej postępowania karnego, czy też wydania osoby w celu wykonania orzeczonej kary lub środka zabezpieczającego. Można tu wyróżnić trzy etapy postępowania: *quasi* przygotowawcze, postępowanie przed sądem oraz postępowanie prowadzone przed Ministrem Sprawiedliwości. Jeśli chodzi o ocenę konstytucyjności zaskarżonego przepisu relewantne są etap drugi- postępowanie przed sądem oraz etap trzeci- postępowanie przed Ministrem Sprawiedliwości.

Pierwszy etap odnosi się do czynności podejmowanych przez prokuratora (art. 602 § 2 k.p.k.), który przesłuchuje osobę, co do której skierowano wniosek o wydanie; w miarę potrzeb zabezpiecza dowody znajdujące się w kraju, a następnie wnosi sprawę do właściwego sądu okręgowego.

Drugim etapem jest postępowanie sądowe, które zostało opisane w art. 603 § 1 4 k.p.k. Przepisy dotyczące etapu sądowego wniosku o ekstradycję zostały kompleksowo opisane przez ustawodawcę. **Na tym etapie Sąd bada dopuszczalność wydania, analizując formalnoprawną możliwość ekstradycji. Na tym etapie rola sądu sprowadza się do stwierdzenia dopuszczalności lub niedopuszczalności wydania tylko i wyłącznie w oparciu o tzw. bezwzględne przeszkody ekstradycyjne z art. 604 § 1 k.p.k.**

W obecnym stanie prawnym należy przyjąć, że przedmiotem badania sądu są wyłącznie okoliczności wskazane w art. 604 § 1 k.p.k., gdyż tylko one powodują niedopuszczalność ekstradycji. Natomiast przeszkody wskazane w art. 604 § 2 k.p.k. nie są skierowane do sądu, a wyłącznie do Ministra Sprawiedliwości, który podejmuje ostateczną decyzję w przedmiocie wydania (zob. S. Steinborn [w:] *Komentarz aktualizowany do art. 425 673 Kodeksu postępowania karnego*, red. L. K. Paprzycki, LEX/el. 2015, art. 604).

Na takim stanowisku stanął również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 lutego 2021 roku sygn. akt II KK 362/20, który stwierdził, iż „Przesłanki

wymienione w art. 604 § 2 k.p.k. nie należą do bezwzględnych podstaw ekstradycyjnych. Rolą sądu orzekającego w postępowaniu ekstradycyjnym jest natomiast stwierdzenie prawnej dopuszczalności wydania w oparciu o bezwzględne przeszkody ekstradycyjne”.

W postępowaniu sądowym zgodnie z treścią art. 603 § 4 k.p.k. na postanowienie sądu w przedmiocie wydania przysługuje zażalenie, tym samym na tym etapie postępowania spełniony został wymóg dotyczący dwuinstancyjności postępowania.

Ostatnim, trzecim etapem jest postępowanie przed Ministrem Sprawiedliwości, które zostało opisane w art. 603 § 5 k.p.k. Jednakże regulacja dotycząca ostatniego etapu postępowania ekstradycyjnego nie została kompleksowo unormowana, gdyż ustawodawca **pomiął, choć – postępując zgodnie z Konstytucją RP – powinien był unormować możliwość odwołania się od postanowienia wydanego przez Ministra Sprawiedliwości zgodnie z zasadą dwuinstancyjności postępowania, wyrażoną w art. 78 Konstytucji RP oraz zasadą prawa do sądu z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.**

Minister Sprawiedliwości, wydając postanowienie w przedmiocie ekstradycji, może odmówić wydania osoby ściganej, jeżeli uzna, **że zachodzi któraś z przesłanek z art. 604 § 2 k.p.k. (względne przesłanki niedopuszczalności wydania), albo jeżeli wystąpi któraś z bezwzględnych przesłanek niedopuszczalności ekstradycji z art. 604 § 1 k.p.k., która ujawni się dopiero po wydaniu postanowienia przez sąd.** Tym samym Minister Sprawiedliwości podejmuje „decyzję” dotyczącą ekstradycji, jako organ, który jako pierwszy rozpatruje możliwość odmowy wydania osoby ściganej w ramach ekstradycji w oparciu o tzw. względne przeszkody ekstradycyjne z art. 604 § 2 k.p.k., a więc w oparciu o inne przepisy prawa, niż dokonuje tego sąd.

Przeszkody wymienione w art. 604 § 2 KPK, ujęte jako względne, są adresowane do Ministra Sprawiedliwości podejmującego ostateczną decyzję w przedmiocie wydania. Przeszkody względne mogą stanowić podstawę odmowy wydania, pomimo że wydanie nie jest prawnie niedopuszczalne (por. *P. Hofmański*, KPK. Komentarz, t. 3, 2012, s. 713; *T. Grzegorzczak*, KPK. Komentarz, 2008, s. 1269; *L. Gardocki*, w: *R.A. Stefański, S. Zabłocki*, KPK. Komentarz, t. 3, 2004, s. 891; *M. Płachta*, w: *J. Grajewski*, KPK. Komentarz, t. 2, 2003, s. 604).

Obecnie, wobec niebudzącego wątpliwości brzmienia przepisu art. 604 § 1 i 2 k.p.k., należy uznać, że skoro wystąpienie przyczyn wymienionych wyczerpująco w § 1 analizowanego przepisu powoduje, że wydanie jest niedopuszczalne, to pojawienie się przyczyn określonych w § 2 tego przepisu nie upoważnia sądu do przyjęcia, że wydanie jest niedopuszczalne (...). **Powyższe prowadzi do wniosku, że o ile w § 1 sformułowano przyczyny, których istnienie lub nieistnienie jest przedmiotem badania sądu i pryzmatem oceny prawnej dopuszczalności wydania, o tyle przyczyny wymienione w § 2 w ogóle nie są adresowane do sądu, lecz do organu uprawnionego do podjęcia ostatecznej decyzji w kwestii wydania, to jest do Ministra Sprawiedliwości** (zob. Komentarz do art. art. 604 T. III red. Hofmański 2012, wyd. 4).

W związku z powyższym możliwość kontroli instancyjnej postanowienia Ministra

Sprawiedliwości jest tym bardziej istotna, gdyż Minister Sprawiedliwości orzeka o ekstradycji osoby ściganej, **stosując przepisy z art. 604 § 2 k.p.k. (względne przesłanki niedopuszczalności wydania) po raz pierwszy i w sposób wyłączny.** Pozostawienie tak arbitralnej decyzji poza kontrolą instancyjną skutkuje **naruszeniem zasady dwuinstancyjności postępowania oraz prawa do sądu,** co stanowi naruszenie art. 78 Konstytucji RP w zw. z art. 45 Konstytucji RP w zw. z art. 2 Konstytucji RP.

Pozostawienie decyzji o wydaniu osoby ściganej w gestii organu władzy wykonawczej, jakim jest Minister Sprawiedliwości jako organ wykonujący w rozumieniu przepisów procedury karnej, jest również ewidentnie niezgodne z art. 55 ust. 5 Konstytucji RP, który stanowi, że w sprawie dopuszczalności ekstradycji orzeka sąd.

Na takim stanowisku stanął również Sąd Apelacyjny w Katowicach, który postanowieniem z dnia 06 kwietnia 2017 roku w sprawie o sygn. akt II AKz 86/17 stwierdził, że **„Norma konstytucyjna zawarta w art. 55 ust. 5 Konstytucji RP zwięźle i klarownie stanowi, że w sprawie dopuszczalności ekstradycji orzeka sąd. (...) wskazujące na rolę Ministra Sprawiedliwości w podejmowaniu decyzji o niedopuszczalności ekstradycji poprzez zbadanie, czy będzie ona „właściwa”, nie mogą jednocześnie przemawiać za wyłączeniem przesłanki „właściwości” spod kognicji sądu orzekającego w przedmiocie dopuszczalności wydania (...).** Powyższe stanowisko potwierdza wniosek, że niemożliwa do zaakceptowania jest sytuacja, w której Minister Sprawiedliwości miałby orzekać samodzielnie o dopuszczalności ekstradycji, gdyż stoi to w oczywistej sprzeczności z art. 55 ust. 5 Konstytucji RP.

Niezależnie od powyższego należy stwierdzić, że obowiązująca regulacja prawna dotycząca postępowania ekstradycyjnego przed Ministrem Sprawiedliwości została przez ustawodawcę skonstruowana w sposób wadliwy, gdyż narusza ona zasadę prawa do sądu **poprzez brak możliwości zaskarżenia do sądu postanowienia wydanego przez Ministra Sprawiedliwości.**

„Wyjątki od zasady sformułowanej w art. 78 mogą być ustanawiane jedynie w ustawie. <<Należy liczyć się z tym, iż nie mogą one prowadzić do naruszenia innych norm konstytucyjnych. (...) Należy (...) uznać, że odstępstwo od reguły wyznaczonej treścią normatywną art. 78 Konstytucji w każdym razie powinno być podyktowane szczególnymi okolicznościami, które usprawiedliwiałyby pozbawienie strony postępowania środka odwoławczego>> (wyr. TK z 12.6.2002 r., P 13/01, OTK A 2002, Nr 4, poz. 42).”

(B. Banaszak, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz., wyd. 2, Legalis 2012)

Powyższe oznacza jednocześnie, że ograniczenia prawa do wniesienia środka zaskarżenia powinny być wprowadzane jedynie wyjątkowo i w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Ograniczenia takie bezwzględnie muszą spełniać nie tylko wymóg określoności ustawowej, ale także wymóg proporcjonalności stawiany przez art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. W ocenie Skarżącego brak możliwości skutecznego środka zaskarżenia na postanowienie Ministra Sprawiedliwości jest

nieproporcjonalne w zakresie, w jakim pozbawia tę osobę możliwości zaskarżenia postanowienia w przedmiocie wydania. Brak jest także innych wartości lub zasad konstytucyjnych, które mogłyby uzasadniać posłużenie się przez ustawodawcę przewidzianym w art. 78 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP wyjątkiem od zasady zaskarżalności.

Przyznanie prawa do wniesienia środka odwoławczego na postanowienie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie kontroli wydania osoby ściganej pozwoliłoby osobie, której prawa zostały naruszone, na rozpoznanie sprawy zgodnie z zasadami rzetelnego procesu. Dopiero wówczas zrealizowane zostałyby prawo osoby podlegającej kontroli do dwuinstancyjności postępowania.

„Możliwość poddania orzeczenia kontroli zwiększa prawdopodobieństwo, że przebieg postępowania będzie realizował wymagania wynikające z prawa do sądu, a wynik postępowania sądowego będzie prawidłowy, co pozwoli urzeczywistnić w pełnym zakresie materialne gwarancje wynikające z Konstytucji RP.”

M. Safjan, L. Bosek (red.), Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1–86, Warszawa 2016, art. 45 Nb 19

Ponadto, z uwagi na fakt, iż możliwość zaskarżania rozstrzygnięć organu pierwszej instancji do właściwego podmiotu drugiej instancji stanowi zasadę, to pojęcie „zaskarżania orzeczeń” powinno się interpretować jak najszerzej. Jak wskazuje się w doktrynie:

„Pojęcie zaskarżenia nie zostało przez ustrojodawcę zdefiniowane. Należy więc je rozumieć jak najszerzej, co pozwala <<na objęcie jego zakresem różnych, specyficznych dla danej procedury, środków prawnych, których cechą wspólną jest umożliwienie stronie weryfikacji podjętego w pierwszej instancji orzeczenia bądź decyzji>> (wyr. TK z 24.1.2001 r., SK 30/99, OTK 2000, Nr 1, poz. 3).”

Obowiązująca regulacja prawna dotycząca postępowania ekstradycyjnego przed Ministrem Sprawiedliwości została przez ustawodawcę skonstruowana w sposób wadliwy, gdyż narusza ona zasadę dwuinstancyjności postępowania **poprzez brak możliwości wniesienia środka odwoławczego od postanowienia wydanego przez organ władzy wykonawczej, którym jest Minister Sprawiedliwości.**

Art. 45 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, iż

„Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.”

Zasada prawa do sądu wynikająca z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przysługuje każdemu. Na prawo do sądu składają się: prawo dostępu do sądu, tj. **prawo uruchomienia procedury przed sądem, prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności, prawo do orzeczenia sądowego, czyli do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia swojej sprawy.** Na gruncie niniejszej sprawy, już po pierwszej analizie art. 603 § 5 k.p.k., należy dojść do wniosku, **iż poprzez brak możliwości odwołania się od postanowienia wydanego przez Ministra Sprawiedliwości**

naruszone zostało prawo do uruchomienia procedury przed sądem, co skutkuje uniemożliwieniem skorzystania z kolejnych uprawnień wynikających z zasady prawa do sądu.

Prawo do sądu oznacza dla ustawodawcy obowiązek ustanowienia regulacji prawnej, która zapewni rozpatrzenie sprawy przez sąd, na żądanie zainteresowanego (zob. wyrok TK z dnia 09 czerwca 1998 roku sygn. akt K28/97). Na gruncie niniejszej sprawy ustawodawca nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku regulacji prawnej, która umożliwiłaby Skarżącemu skorzystanie z drogi sądowej.

Jak wspomiano powyżej postanowienie Ministra Sprawiedliwości jest wydawane po przeanalizowaniu przesłanek występujących w art. 604 § 2 k.p.k., które to przesłanki są rozpatrywane tylko i wyłącznie przez Ministra Sprawiedliwości, w związku z czym brak możliwości zaskarżenia postanowienia Ministra należy uznać za naruszenie zasady prawa do sądu. **Tym bardziej rozstrzygnięcie wydane przez Ministra Sprawiedliwości powinno podlegać kontroli sądowej, gdyż jest ono wydane w oparciu o inne przesłanki, ujęte w art. 604 § 2 k.p.k., niż ma to miejsce w postępowaniu jurysdykcyjnym.**

Wreszcie należy zauważyć, iż treść art. 603 § 5 k.p.k., w zakresie w jakim pozbawia osobę ściganą prawa do sądu i dochodzenia naruszonych praw, godzi w art. 2 Konstytucji. W tym kontekście warto na wstępie zaznaczyć, że:

„Niekiedy TK uznaje bowiem za zasadne równoległe sięgnięcie do wzorców wyrażonych w tych przepisach [zob. wyr. TK z 19.2.2008 r. (P 49/06, OTK A 2008, Nr 1, poz. 5), w którym dostrzeżono, że nierzetelność postępowania sądowego może naruszać prawo do sądu, a zarazem – ponieważ władza publiczna działa w tej mierze przez legislację i ze względu na skutek nierzetelności postępowania w odbiorze społecznym – może także naruszać art. 2; tak samo wyr. TK z 7.12.2010 r., P 11/09, OTK A 2010, Nr 10, poz. 128; zob. też wyr. z 12.6.2002 r. (P 13/01, OTK A 2002, Nr 4, poz. 42), w którym stwierdzono, że o ile instytucjonalna i proceduralna gwarancja prawa do sądu znajduje wyraz przede wszystkim w art. 45 Konstytucji RP, to jednak elementy regulacji prawnych, które kształtują zakres dostępu do sądu w innych płaszczyznach, powinny podlegać ocenie z punktu widzenia art. 2 Konstytucji RP]. Dotyczyć to może zwłaszcza przypadków, w których kwestionowana regulacja narusza jednocześnie zasady przyzwoitej legislacji (wyr. TK z 9.6.2003 r., SK 5/03, OTK 2003, Nr 6, poz. 50).” (zob. M. Safjan, L. Bosek (red.), Konstytucja RP. Tom I).

Tego rodzaju sytuacja ma właśnie miejsce na kanwie rozpatrywanej sprawy. Zawarte w kodeksie postępowania karnego uregulowania nie tylko naruszają konstytucyjne prawa jednostki, ale również bezpośrednio wpływają na status władzy publicznej w demokratycznym państwie prawa. Brak przyznania prawa do zaskarżenia postanowienia zapadłego w ramach postępowania ekstradycyjnego wydanego przez Ministra Sprawiedliwości powoduje, że działania władzy publicznej nie są poddane odpowiedniej kontroli. Może to prowadzić do przeświadczenia o arbitralności i rodzi realne ryzyko niedopełniania obowiązków przez Ministra Sprawiedliwości w zakresie stosowania przepisów art. 604 § 2 k.p.k. Obawa ta jest tym bardziej uzasadniona, jeśli wziąć pod uwagę fakt, że obecnie postanowienia w

przedmiocie ekstradycji wydane przez Ministra Sprawiedliwości nie są poddawane żadnej kontroli instancyjnej. Już samo to wystarcza do stwierdzenia, iż sąd nie ma możliwości dokonania obiektywnej weryfikacji zasadności wydanego postanowienia przez Ministra Sprawiedliwości.

W ocenie Skarżącego, naruszona została również zasada równego traktowania wynikająca z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Nie znajduje uzasadnienia różnicowanie sytuacji osób znajdujących się w analogicznej sytuacji faktycznej, a mianowicie osób, które w toku postępowania ekstradycyjnego na etapie badania dopuszczalności wydania osoby ściganej mogą złożyć zażalenie na postanowienie sądu okręgowego. Natomiast w ramach postępowania ekstradycyjnego prowadzonego przed Ministrem Sprawiedliwości, który ostatecznie rozstrzyga o ekstradycji osoba zainteresowana, której dotyczy ta decyzja, nie ma możliwości zaskarżenia decyzji Ministra Sprawiedliwości do sądu, w czym przejawia się naruszenie zasady równego traktowania.

Na etapie sądowym sąd okręgowy, jako organ I instancji, orzeka o dopuszczalności ekstradycji na podstawie bezwzględnych przeszkód ekstradycyjnych z art. 604 § 1 k.p.k., a od postanowienia wydanego przez sąd okręgowy przysługuje zażalenie do sądu II instancji. **Z analogiczną sytuacją mamy do czynienia w przypadku wydawania postanowienia przez Ministra Sprawiedliwości, który jako pierwszy i jedyny organ w całym postępowaniu ekstradycyjnym wydaje rozstrzygnięcie w oparciu o względne przesłanki niedopuszczalności ekstradycji z art. 604 § 2 k.p.k. Jednakże w tym przypadku nie ma możliwości wniesienia zażalenia do sądu, gdyż takiej możliwości nie przewiduje przepis art. 603 § 5 k.p.k.**

Naruszenie zasady równego traktowania podmiotów podobnych przejawia się w odmiennym traktowaniu, w zależności od organu prowadzącego postępowanie, pomimo faktu, iż w obu przypadkach odpowiednio sąd okręgowy oraz Minister Sprawiedliwości orzekają po raz pierwszy na podstawie określonych przepisów.

Jak wspomniano powyżej sąd oraz Minister Sprawiedliwości przy wydawaniu postanowienia odnoszą się do innych przesłanek dotyczących wydania. Jednakże sprawa dotyczy wniosku o wydanie osoby ściganej do państwa obcego. Tym samym należy uznać za konieczne to, aby w ramach postępowania przed Ministrem Sprawiedliwości istniała możliwość zaskarżenia rozstrzygnięcia do sądu, jak ma to miejsce w postępowaniu w przedmiocie dopuszczalności wniosku o ekstradycję. **Tego rodzaju odmienność w zakresie prawa do zaskarżenia orzeczenia o dopuszczalności ekstradycji jest natomiast wyłącznie przejawem arbitralności, i zróżnicowania praw osób, w zależności od etapu postępowania ekstradycyjnego, co nie powinno mieć miejsca.**

Zasada **równości w prawie** odnosi się do procesu stanowienia norm prawa i **nakłada na prawodawcę obowiązek nadawania prawu takich treści, które czynią zadość nakazowi jednakowego traktowania podmiotów (sytuacji) podobnych.** Takie rozumienie zasady równości orzecznictwo wydobyło z Konstytucji jeszcze w latach 80. (np. orzeczenie z 24 października 1989 r. sygn. akt. K 6/89, w którym mówi się o postulacie, „by prawo w swej treści nie zawierało rozróżnień faworyzujących lub dyskryminujących pewne grupy obywateli”) i jest

niesporne, że znajduje ono obecnie wyraz w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

W doktrynie wskazuje się, że równość dwóch lub więcej podmiotów **polega na ich przynależności do co najmniej jednej i tej samej klasy, wyróżnionej ze względu na określoną cechę istotną** (W. Sadurski, Równość wobec prawa, s. 52; zob. też poglądy doktryny, które wskazuje J.B. Falski, Konstytucyjna zasada równości, s. 95–98). Wyprowadza się stąd ogólną normę polegającą na tym, że **podmioty znajdujące się w podobnej sytuacji powinny być traktowane w sposób podobny, a podmioty znajdujące się w sytuacji odmiennej w sposób odmienny**. W art. 32 ust. 1 Konstytucji RP chodzi więc o **równe traktowanie podmiotów znajdujących się w tej samej sytuacji prawnej** [zob. uchw. SN(7) z 16.3.2000 r., I KZP 56/99, OSNKW 2000, Nr 3 4, poz. 19].

W orzecznictwie TK przyjmuje się, że zasada równości "polega na tym, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), **charakteryzujące się daną cechą istotną (relevantną) w równym stopniu**, mają być traktowane równo, a **więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących** (...)" (tak uzas. orzec. TK z 9.3.1988 r., U 7/87, OTK 1988, Nr 1, poz. 1; a następnie orzec. TK z 20.12.1994 r., K 8/94, OTK 1994, Nr 1, poz. 43).

Trybunał Konstytucyjny zauważył, że ustawa zasadnicza "nie formułuje założenia równości w rozumieniu uniwersalnego egalitaryzmu jednostek, **ale jako równą możliwość realizacji wolności i praw**". Trafnie zauważono, że pełna równość faktyczna nie jest możliwa, lecz musi ona polegać jedynie na "jednakowym uzdolnieniu" do wykonywania określonych praw przyznanych jednostce w społeczeństwie.

W regulacji ustawowej występuje więc tzw. pominięcie prawodawcze ustawodawcy (uregulowanie niepełne). Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 19 maja 2003 r. K 39/01, OTK ZU nr 5/2003, poz. 40, wskazał, że naruszeniem zasady równości i równego traktowania, a tym samym niedozwolonym i dyskryminującym pominięciem jest:

„brak określonej regulacji – takiej samej, podobnej lub zbliżonej – w odniesieniu do pewnej kategorii podmiotów. To właśnie owo pominięcie ma charakter dyskryminujący i dopiero odpowiednia zmiana przepisów poszerzająca krąg podmiotów pozwala na wyeliminowanie nierównego traktowania w analizowanej sferze stosunków prawnych”.

Ponieważ więc w treści art. 603 § 5 k.p.k. ma miejsce nieuzasadnione, dyskryminujące pominięcie możliwości zaskarżenia postanowienia Ministra Sprawiedliwości do sądu stwierdzenie jego niezgodności z art. 78 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie wskazanym w *petitum* skargi jest również w pełni usprawiedliwione.

Należy podkreślić, iż postanowienie Ministra Sprawiedliwości z dnia _____ grudnia 2021 roku (sygn. akt. _____) ma charakter ostateczny. W związku z jego wydaniem Skarżący ponosi negatywne konsekwencje związane z brakiem możliwości zaskarżenia ww. postanowienia Ministra Sprawiedliwości, w którym postanowiono wyrazić zgodę na jego ekstradycję do Federacji Rosyjskiej, co

pozostaje w oderwaniu od przewidzianych przez ustawę zasadniczą norm i wypracowanych przez Trybunał Konstytucyjny standardów.

Należy podkreślić, iż **przesłanki wydania wyroku w wyniku złożenia skargi konstytucyjnej**, biorąc pod uwagę, iż Trybunał Konstytucyjny w ramach kontroli konstytucyjności przepisów wywołanych skargą bada normy w związku z konkretnym i rzeczywistym naruszeniem praw jednostki **na kanwie niniejszej sprawy się ziściły**.

W świetle przytoczonych powyżej okoliczności należy stwierdzić, iż przepis **art. 603 § 5 k.p.k.** jest niezgodny z Konstytucją RP, w zakresie wskazanym w *petitum* skargi konstytucyjnej, w związku z czym wywiedzenie niniejszej skargi konstytucyjnej stało się **konieczne i uzasadnione**.

Załączniki:

- 1/ pełnomocnictwo szczególne;
- 2/ dowód uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa;
- 3/ postanowienia z dnia październik 2021r. sygn. akt wydane przez Sąd Okręgowy w S
- 4/ zażalenie z dnia listopada 2021r. na postanowienie Sądu Okręgowego w S z dnia października 2021r. sygn. akt ;
- 5/ postanowienie z dnia grudnia 2021r. sygn. akt wydane przez Sąd Apelacyjny w B ;
- 6/ Postanowienie Ministra Sprawiedliwości z dnia grudnia 2021r.;
- 7/ wydruk artykułu autorstwa Wiktorii Bieliaszyn pt. „Rosyjski system łamania skazanych: gwałty w więzieniu są nagrywane, by nastraszyć innych”;
- 8/ wydruk artykułu autorstwa Sebastiana Łupaka z dnia 21.01.2022 roku pt. *Atak? Na Ukrainę, Polskę i kraje nadbałtyckie*;
- 9/ 2 odpisy skargi wraz z załącznikami.

ADWOKAT

Bogumił Zygmunt